

Na przednówku.

W chwili obecnej niewątpliwie do unikatów zaliczyć należałoby rolników, którzy posiadaliby zboże na sprzedaż. Ogół bowiem wyżył się wszelkich posiadanych zapasów ziarna już oddawna.

Przeciętny rolnik, zarówno mniejszy jak większy wyprowadzcy od kilku miesięcy wszystko, co było do wyprowadzania, zaciągawszy długi, gdzie się dało, bez względu na wysokość stopy procentowej, byleby obsiać ziemię na wiosnę i dociągnąć gospodarstwo do żniw, żyje obecnie nadzieją i oczekiwaniem tego upragnionego momentu, kiedy sprzątnąwszy pierwszy łan, przystąpi do omlotu.

Tej nadziei trzyma się rolnik w Polsce jak ostatnie desk ratunku i ona tylko daje mu się przetrzymać obecnego ciężkiego kryzysu w rolnictwie, rzucającego naturalną konsekwencją błędów dotychczasowej naszej polityki straszającą się w słynnej formule: tani chleb, tani robotnik, tanie wytwory. W tym celu, jakby nie było, musi być, jak to dowiodło same życie. Dziś ci sami, którzy pierwsi ją propagowali, przemysłowcy i nawet t. zw. „przewodcy sier pracujących” zmienili swe zdanie zasadnicze, bo okazało się po niewzrusze, iż w dodatku przyszła klęska nieurodzaju, że przemysł nie może znaleźć zbytu na swoje wytwory, gdyż zagranicą nie chcą, nie mogą, a na rynku wewnętrznym niema odbiorcy, ponieważ główny odbiorca, rolnik, stracił się nabycia.

Mówi się dziś powszechnie o podniesieniu wytwórczości, o potaniu produkcji w przemyśle, o wzmoczeniu siły nabywczej warstw rolniczych. Czy wszystkich zwrócone są na rolnika, od niego oczekuje się cudownego środka, który ma zwalczyć powszechne przesilenie gospodarcze.

Owszem, tenśrodek się znajduje, a leży on w planowanym zrealizowaniu nadejdącego urzędzaj. Rolnik już dziś krząta się koło młocarni, doprowadza ją do porządku, kompletuje zapas smarów, naprawia worki, czyści i porządkuje swój spichrz, tak jak gdyby jutro miał przystąpić do młocki. A tu jeszcze dzieli go od tej upragnionej chwili dwa miesiące!

Jest jeszcze ktoś inny, kto równie głęboko mędytuje nad tym mementem, kiedy się zacznie młocka nowego zboża. To handlarz spekulant zbożowy. Właśnie on, trzcinie, od którego zależy zniw zacznie się w kraju Rzeczypospolitej, orzawa, a następnie ustająca na chwilę młocka, wytworzy w pierwszym okresie formalny zalew rynku zbożem. Na ten okres czeka właśnie kapitał spekulacyjny. Wszystko jest zmontowane, aby w chwili nadmiernej podażi wycofać się z rynku, spadnie cena, a on, spekulant, wrękać jaknajwięcej zboża nabytego za bezcen, a w następstwie wywołać sztuczny brak i wyśrubować

Rodzi się zatem pytanie — jak sparaliżować zakusy kapitału spekulacyjnego, mobilizującego swe środki dla wywołania spadku cen.

Z posród wielu srodkow zarzadzanych wysuwaja si na pierwszy plan dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na zniesieniu wszelkiej opłaty wywozowych utrudnień przy eksporcie. Powazne organy prasowe zapewniaja rolnikow, ze ulatwienia te zostana pocyfowane. Jest to juz dzwio niewaplawie, bo w tym czasie nie ma nawet najmniejszych szypotowem! jest przedewszystkiem rynek wewneczny i warod nabywcow na tym rynku napojazejzszym nabycwa hurtownym jest wlasnie rzad o osobie Intendentyury wojkowej. Chodzi wiec o to, aby pomozac intendentyurze i rolnikom nie rzucili sie spekulacji wyzyskujacej zubozonego rolnika i nadzywyajac rownoczesnie skarby panstwa. Rolnicy nie beda musieli sprzedawac swych produktow o to, aby m mozliwom bezposrednio dostawc do armii. Wtedy rolnicy beda mogli sobie powiedziec ze ich cieka praca nie pojdzie na marne.

Wystawa.

Sprawa dostaw dla armii ma być podobno tużem rozwiązana na specjalnym połączonym posiedzeniu komisji sejmowych — wojsk i rolnej wdnia najblizszych. Jesli pogloska ta pokrywa sie z istota, stanem rzeczy, to nalezy to powiatc z nawiyszym uznaniem. O bezposrednie dostawy do armii wolny juz dzis niktelyo wigks rolnicy, ale i szerokie warstwy drobnego rolnictwa i z tym glosom ogolnym sejmowe czynniki napewno sie beda liczyli.

Łącznie z kredytami na zakup zboża dla armii należy pomyśleć o stworzeniu źródeł kredytu na zakup zboża na potrzeby wielkich miast.

Rolnictwo spełniło swe zadanie. Po roku kłęski drogą największych wysiłków, wyprodukowało nowy plon, który, jeśli warunki atmosferyczne dopiszą, będzie bardzo obfity.

Od jego dobrej realizacji zależy rozwiązanie przesilenia gospodarczego, poprawa bilansu handlowego, wzmoczenie siły nabywczej warstw rolniczych, ożywienie wytwórczości przemysłowej i obudzenie się z martwoty naszego handlu.

Wyciąg z „Oređownika Urzędowego“ № 23

Zainteresowani mogą odnośny numer nabyć w Starostwie.
Z powodu stwierdzenia wścieklizny u zabitych psów w Lipiu, Książnie i Mikuszewie, wchodzą na te, i niżej podane dalsze miejscowości przepisy policyjne trzymania psów na uwięzi i t. d. Objęte ochroną są miejscowości:

Wrocław, Białeżyce, Bierzgień, Borzykowo, Budzifów, Chocicza W. i Mała, Ciesle M. Gozdowo, Gorazdowo, Grzymysławice, Kaczanowo, Neryn-gowo, Nadarzyce, Obłackzowo, Psary Wielkie, Żerniki, Zawodzie, Zieliniec i Żydowo, po za tem Orzechowo z miejscowościami wymienionemi w ostatnim numerze Orędownika.

Włodarz Józef Grochowski zamianowany został zastępcą przewodniczącego obszaru dworskiego Grzymysławice.

Zamierzają opuścić terytorjum Polski: Oswald Seidel z Kornat i Herman Bauch z Brudzewa.

Władze zwierzchnie przypominają że:
Dotkliwej karze podlegają ci wszyscy, którzy
w jaki bądź sposób tenia i niszcza gołębie listowe.

Przechodzenie przez tory kolejowe, wałęsanie się po torze i w bliskości mostów kolejowych jest karygodne i narazić może nieostrożnych na dotkliwe kary więzienne.

Zainteresowani winni zastosować się do rozporządzenia policyjnego dotyczącego kwest publicznych i domowych.

Bliższe szczegóły w obszernych rozporządzeniach urzędowych.

- Kronika -

Września, dnia 8 czerwca 19

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Medarda, jutro: Pelagji.

* Koto T. N. S. W. organizuje w przyszłym roku szk. tj. 1925/26 kursy przygotowawcze do pierwszej klasy gimnazjalnej. Warunki przyjęcia: Wiek ucznia od ukończenia 8½ do nieprzekroczonych 11 lat życia, ukończenie 2 lat nauki w szkole powszechnej lub wiadomości w tym samym zakresie uzyskane w nauce prywatnej. Zgłoszenia przyjmuje redakcja „Oreodnika” do końca lipca 1925. Za zarząd St. Ohanowiczów: sekret. T. Sanak, prez.

* Wpisz uczucie do pierwszeńsz klas szkoły przydzielonej, jeżeli we Wrszawie na rok szkolny 1925/26 odbywać się będą dnia 22/23 czerwca br. od godz. 9 rano do 12 w południe i od godz. 3 do 6 popoł. w szkole wydzielowej 2-klasnej (ul. Zamkowa 14) w kancelarii kierowniczej szkoły na 2 piętrze. Uczennice mają zgłaszać się do wpisu w towarzyszy rodziców lub opiekunów. Uczennice zapisujące się do klasy I muszą przedłożyć: 1. metrykę urodzenia, 2. świadectwo szkolne, 3. świadectwo ukończenia przystępnym 1925 r. i s. kandydować na 2 r. z życia 2 świadectwo szkolne, jeżeli byli uczennicami publicznej szkoły powszechnej 3 świadectwo szczerzenia osoby. Każda zapisująca się uczennica składa przy wpisie 10 zł na zakupno pomocy naukowych dla tut. zakładu. Egzamin wstępny do klasy pierwszej odbędzie się 24 i 25 czerwca br. o godz. 8 rano, po czym, po egzaminu uczennice do klasy pierwszej odbędzie się 25 czerwca br. o godz. 8 rano. Uczennice poddające się egzaminom do klas wyższych składają opłatę w kwocie 15 zł, które przeznaczają się na powiększenie biblioteki szkolnej.

Wystawa. W tutelnej szkole wydziałowej żeńskiej obędzie się wystawa prac rocznych uczennic nanych w ciągu bieżącego roku szkolnego przez uczenie wszystkich klas. Wystawa obejmować będzie trzy działy: 1. rysunkowo prowadzony przez nau- tuc. zakładu p. Anny Marconi na który składają się prace rysunkowe o płaskim ujęciu, (lisce, gałazki, kwiaty, zwierzęta, osoby, flora) samodzielnie kompozycyjne uczniów; 2. rzeźbiarsko prowadzony przez przedmiotów, które w zastosowaniu praktycznym służą do ozdabiania robót kobiecych. Bogato przedstawia się akwariowanie i w barwach naturalnych przedmiotów barwnych, szklanych z zaznaczonego swiętościocin, studła roślin, owoców, warzyw, zwierząt, budowli, krajobrazów; 3. warsztatowo nadto udział prace uczniu wykonane w różnorodnych technikach, jak np. malowanie, rzeźba, ceramika, pastelami oraz farbami olejnymi. Wśród prac tego działu zasługują na wyszczególnienie malowane jedwabne makaty, ozdobne jedwabne abażury, wazonny gliniane, pudełka na rakewiczki i podobuży na lampy zdobne pracami ryś. dzialowy. Drugi dział rzeźbiarski obejmuje prace wykonane w różnych technikach, jak np. kucie, gips, papier, tkaniny, maki. p. Małkowskiej Zofie w skład których wchodzi: serwetki, poduszki, torbki ręczne zdobne ściągami krzyżowym i wolnym, roboty na drutach: pończochy, rakewiczki, szale, szydełkowe swetry, czapki i hałeckie dzianine, nadto bielizna kobieca sznura i rekawki, szalik, szaliki, przybory suknienne i perzaki, kamień, szkło, hafte, haftowane, tkaniny, korka, oraz wszelkie systemy, prace uczennice na wy-

I. nagrodę Zyg. Nowakowski, II. J. Skonieczny, III. Zyg. Wolski. Najzwyczajszą bójką toczyła się o medale do tarczy kropkowych, zdobył je bracia: Sp. Jasiński, Stef. Dzięciołowicz, Zyg. Nowakowski, Kaz. Kaliszewski, Leon Chmielnik, Antoni Jarząbek, Jan Kuczkowski, Cz. Kozłowiec, Grajek Zieliński, Nowakowski Antoni, Losiński Józef, Madry Zawodzie, Stein Antoni, Skonieczny J., Hilarowicz Jan. Uczestność zakończyła się po mieście odprowadzając zwycięstwo poczem i uczta królewska w sali brata St. Knechtla przepłatała licznymi toastami. Bawiono się przez cały tydzień zgodnie i wesoło — bez nieporozumień i zgryźtów.

— Niekła. W miasteczku naszym obchodzono ubiegłej niedzieli niezwykle uroczysto poświęcenia wspaniałego pomnika śp. ks. dziekana Manickiego. Napis na pomniku świadczy, za co mu go postawiono: „Ku uczczeniu zasług około tutejszej parafii”. Chociaż sam żył skromnie wspierał tutejszą parafię tutejszych obywateli, którzy dziś są właścicielami realności. Sp. ks. dziekan Manicki chrzął darmo, za zabawy i pogrzeb nie brał pieniędzy, byłby już zwykłym biednym byłby ostatni jego dzień byłby przytem gorącym patriotą. Był to wzór księdza dobroczyńcy i patrioty, jakich dziś mało, dlatego go niezwykle uczczenie przez wdzięcznych parafian tutejszych, jak u dołu pomnika napis świadczy. Poświęcenia pomnika dokonał tutejszy ks. prob. Skonieczny przypominając w swej pięknej przemowie zasługi śp. ks. dziekana około tu. parafii. Po poświęceniu zaśpiewał chór Młodzieży przepiękną pieśń, „Po burzliwym życiu biegu” którym dyrygował p. Ign. Wróblewski. Następnie złożono wieńiec przy pomniku. Inicjatorem stawienia pomnika jest tutejsze koło rolnicze a przedewszystkiem przyczynił się do tego prezes tegoż koła, dyrektor dóbr p. Kaźmierczak, jak również kwestarze i nasz pan kierownik szkoły.

* Pożar w Brodowie wybuchł w ub. piątek w samo południe na posiadłości gosp. Kasprzaka. Pastwą płomieni padły wszystkie zabudowania gospodarcze z wyjątkiem domu mieszkalnego. Przyczynę pożaru naraż nie ustalono.

* Tragiczna śmierć 14-dziewc. Straszna tragedia rozegrała się onegdaj w okolicy Koźnice (na Zachód od Deblina). Nauczyciel szkoły powszechnej na wsi Rudka, Michał Beni, zorganizował wycieczkę dla swych uczniów do pobliskich Koźnic. W drodze wypadło przepaść się przez duży staw i

w tym celu p. Beni wynajął wielką łódź, na której umieścił się 28 dziewcząt wraz ze swym wychowawcą. W krótko po odjeździe łódź powstała wśród jadących zamieszanie z powodu widzenia się szczelnymi wody. Zamęt krótko przemienił się w poploch, rezultatem którego było wyrzucenie się ludzi. Mimo natychmiastowej pomocy złożono wyratować jedynie 14 dziewcząt a drugie czternaście jączenie z nauczycielem utonęły.

Krótkie wiadomości

o bankructwie Stinnessa

Berlin, 7. 6. W związku z bankructwem koncernu Stinnessa donoszą, że Hugo Stinnes w przedsiębiorstwach hamburskich stracił około 50 milionów marek w złocie. Straty te zostały zatopione wobec banków, udzielających pożyczek.

O zapukaniu zagranicą

Warszawa, 6. 6. Na odbytym wczoraj posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów omawiano projekt ustawy o zakupach zagranicznych dokonywanych na potrzeby samorządów przez związki komunalne. Projekt tej ustawy wniesiony zostanie niebawem przez min. Przemysłu na Radę Ministrów. Poza tem Komitet Ekonomiczny zajmował się sprawą opracowania projektu nowej taryfy celnej. W końcu posiedzenia przyjęto do wiadomości sprawozdanie biura badania cen, o wpisach szkolnych i w sprawie cen środków leczniczych.

Likwidowanie zatargu gabinetowego

Warszawa, 6. 6. Rozmowy premiera Grabskiego z przywódcami stronnictw lewicowych w sprawie zlikwidowania przesłania gabinetowego, wywołanego ustąpieniem p. Thugotta, nie doprowadziły dotąd do porozumienia. Lewica odparła miała od żądania dymisji min. Ratajskiego i obsadzenia jej stanowiska przez polityką, zbliżonego do koł lewicowych; natomiast stronnictwa lewicy celom przywrócenia równowagi politycznej w gabinecie domagały się dwu tek. P. S. żądało ustąpienia min. Tytzi i min. Zychlińskiego. Jutro premier konferować będzie z Prezyd. Rzeczypospolitej.

Ustawa o Radzie Gospodarczej

Warszawa, 6. 6. Projekt ustawy o tymczasowej Radzie Gospodarczej złożony w łonie rządu ostatecznie uzgodniony i w dniach najbliższych zostanie wniesiony do łaski marszałkowskiej.

Dyktatura gospodarcza posła Korfanteo?

W związku z powyższą wiadomością pojawia się inna: że wobec ciężkiego przesilenia gospodarczego, jakie kraj przechodzi, kompetencje skarbu nie wystarczają — i że tu potrzeba dyktatury gospodarczej.

Jako tego, któryby udźwignął odpowiedzialność sprostał zadaniu, wymienia się posła Korfanteo.

Upały i burze w Ameryce

Londyn, 5. 6. W zachodnich Stanach Ameryki Północnej panują niezwykle upały. Większość biur rządowych i prywatnych przerwała czynność. Do kładna ilość ofiar uderu słonecznego nie jest jeszcze wiadoma. Prawdopodobnie przenosi ona 100 osób. Ze środków Stanów donoszą o burzach z silnym wyładowaniem elektryczności, które spowodowały śmierć 84 osób. O ile nie padną deszcze, upały wpłyną bardzo ujemnie na uprawę.

Przeciw „Beiratom”

Warszawa, 6. 6. Posłowie Płuciński i Marweg (Z.L.N.) zgłosili wniosek o wystrzymanie rozporządzenia w sprawie „Beiratom”.

Z życia Towarzystw

* Cześć Pieśni! We wtorek, dnia 9 czerwca 1925 o godz. 8-mej wiecz. w sali p. Kulczaka „Odeon” odbędzie się miesięczne zebranie Koła Śpiew „Moniuszko”, na które wszystkich członków w uprzejmie zaprasza Zarząd.

* Sprawie służ! W środę dnia 10 bm. odbędzie się zebranie Tow. Młodej Polki w mieszkaniu. O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

Sprawy gospodarcze

— Bank Polski w Gnieźnie płacił 6. 6. przy większych transakcjach za dolary 5,18 funty ang. 25,19, fr. franc. 25,23, fr. belgijski 24,66 fr. szwajc. 100,45.

Wiadomości urzędu stanu cywilnego

W czasie od 1 do 7 czerwca 1925 r. zgłoszono: 9 urodzeń i to: 9 z miasta; zawarto 2 śluby; spisano 22 powiadzie; zgłoszono następujące zgony: Marianna Kulczakowa z domu Olejniczakowa wdowa z Gutowa Małego 70 lat, Tadeusz Bolesław Kaźmierczak syn sierżanta zawodowego z Wrześni 2 godzin.

W sobotę, dnia 6 czerwca o godz. 3 pop. zmarł nagle nasz długoletni i gorliwy członek naszego Towarzystwa

śp.

Stefan Pełczyński

Tracimy w takowym człowieka pełnego poświęcenia i nigdy zastąpionego serdecznego przyjaciela, w którym zawsze zostanie w naszych sercach głęboka i szczerza pamięć. Towarzystwo gimn. „Sokół” w Miłosławiu.

Całkowita wyprzedaż:

porcelany, fajansu szkła maszynki do mięsa, noże ryki i nożyce, przed damskie, szcztolki, wycie inn. rzeczy po znacznie przedmiotów niżej ceny zakupu.

Kurkowiak, Września, ulica Poznańska.

Licytacja przymusowa!

W środę, dnia 10-go czerwca 1925 r. o godz. 10 przedpoł. będę sprzedawał na rynku w Miłosławiu najw. dajacemu za natychmiastową zapłatą:

2 maszyny do szycia 8 rowerów.

Janicki, komornik sądowy, Września.

Z powodu choroby wydzierżawię interes kolonialny

od zaraz z przyległym mieszkaniem na dogodnych warunkach.

H. Wachowczyk, Miłosław.

Wizytówki wykonuje szybko i tanio

Stanisław Złotowicz

kochany i troskliwy ojciec, dziadek i pradiadek, przeżywszy lat 75, po krótkiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 6 czerwca 1925 r.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, o godz. 6 pop. z domu żałoby przy ulicy Poznańskiej 27.

Naboż. żałobne odprawione zostanie w środę, o godz. 7.15 rano.

Stroskane dzieci z rodzeństwem.

Obwieszczenie!

Szanowni! Publiczności miasta Wrześni i okolicy uprzejmie donoszę, iż otworz. z dniem dzis.

wypożyczalnię samochodów.

Staraniem mam będzie jaknajniższą kalkulacją zjeżdżać sobie moich Szan. Klientów. Co nie dziele kursować będzie samochod 4 osobowy, 3x dziennie do Południa i z powrotem. Proszę o i. poparcie mojego przedsiębiorstwa, pozostaje z poważaniem

Zgłosz. telef. tymcz. proszę skier. pod nr. 409 Września.

Cz. Jagodziński, ul. Fabryczna 20.

Licytacja dobrowolna!

W sobotę, dnia 13-go czerwca 1925 r. o godz. 9 przedpoł. będę sprzedawał w Wszemborzu najwięcej dajacemu za natychmiastową zapłatą:

I konie 2 dobre krowy, 3 owie, monez, młocarkę, sieczkarkę, wiewiór, wóz, kultywator, plug itd., umebi. na 2 pokoje i kuchnię, oraz żniwo 8 mórg.

Ignacy Suchorski.

Die am 10. 5. gegen J. Gompert Sedziwojewo geusserten Worte, falls sie als einie

zruczona na p. J. Gomperta z Sedziwojowa colam.

Wilh. Schmellekamp.

aufgefasst werden sollten, nehme ich hierdurch zurick

Wilh. Schmellekamp.

Mam

wózek sportowy z budką na sprzedaż. Gdzie? wsk. eksped. Ogródwn. Wrzes.

Lampjony

Gierlandy pap.

na czas zabaw latowych poleca

A. Prądyński Księgarnia.

Mam

na sprzedaż dwóch, który się nadeje do kiosku na aleje owo, dla sadowch. Rest. dworc. Skowroński

Z dniem

ogłoszenia uważa się za zabieganie papiery wojskowe.

Wacław Andrzejewski Kaczanowo.

Parowy plug

ma do wypożyczenia

Olsztynski

Murzynowo kościelne, p. Miłosław.

Formularze

do obliczenia podatku dochodowego od uposażeń służbowych ma na składzie

Księg. A. Prądyńskiego.